

Grammy's van de klassieke muziek

De schaduw van Gerard Mortier waarde door de grote foyer van de Munt, waar vrijdagavond de Caeciliaprijzen - de Belgische Grammy's voor klassieke muziek - werden uitgereikt. Zou hij gelukkig geweest zijn met de prijs voor de dvd-opname van Die Soldaten van Bernd Alois Zimmermann? Ze ontstond op de Salzburger Festspiele van 2012, onder intendant Alexander Pereira, niet meteen een volgeling of vriend. Maar het is wel een meesterwerk van de twintigste eeuw, en het is een triomf, zowel voor de door Mortier hooggeschatte dirigent Ingo Metzmacher als voor de in de opera debuterende regisseur Alvis Hermanis, die dit jaar in de Munt met Jenufa van Janáček indruk maakte. Mortier was niet meteen een Britten-fan maar wat zou hij, die zo van de jeugd hield, gevonden hebben van de liedcyclus 'Who are these Children?', die op een bekroonde cd met de griezelig intelligente Britse tenor Ian Bostridge staat? Wat zou hij er van gedacht hebben dat zijn stads- en generatiegenoot Philippe Herreweghe voor de zoveelste keer in de prijzen viel? Een cd met twee vioolsonates van György Ligeti had hem beslist bevallen, maar ook het adagio van Samuel Barber, dat ertussen staat? De speciale prijs voor een reeks uitgaven van Franse romantische opera's had hij wellicht vervloekt, maar misschien had hij wel een goed woordje over gehad voor Jean-Luc Fafchamps, die de Snepvangersprijs kreeg, of voor jong talent zoals de bijzonder poëtische luitspeler Thomas Dunford of de Franse sopraan Sabine Devielhe. Misschien zijn al die vragen ook overbodig. Wat betekenen prijzen in het licht van de eeuwigheid? Niets uiteraard. Maar de schrijnende dissonanten van Carlo Gesualdo in zijn responsoria voor de Goede Week (bekroond met Herreweghe), de opstandig de dood vervloekende klanken van een strijkkwartet van Mendelssohn (met het Quatuor Ébène), de uit hard labeur gegroeide, de diepste gevoelens aansprekende thema's van de symfonieën van Brahms (met Riccardo Chailly), het verbluffende muzikale temperament van de violiste Patricia Kopatsjinskaja (in Prokofiev en Stravinsky): dat heeft alles met de eeuwigheid te maken. Zonder die kunst eindigt het leven inderdaad met de dood. In die zin zijn prijzen die we aan kunstenaars geven ook - zij het misschien armetierige - pogingen om de fataliteit terug te dringen. In zijn laatste interviews liet Mortier optekenen dat hij de dood sereen tegemoet trad. Voor iemand die niet in beloning en straf na de dood gelooft, is een leven voor de kunst, en dus voor het voortbestaan van wat ons tot mens maakt, inderdaad een garantie op eeuwig leven.